

Podsumowanie regionalnego spotkania w ramach 2 Zjazdu kobiet z niepełnosprawnością i ich sojuszniczek/ów

Spotkanie odbyło się w dniu 15 czerwca 2023 roku w siedzibie Oddziału Łódzkiego Polskiego Związku Głuchych.

W spotkaniu wzięło udział 11 uczestniczek

Spotkanie prowadziły: Edyta Tomasik, Katarzyna Mucha, Justyna Rechowicz – Gajda
Spotkanie było prowadzone w Polskim Języku Migowym i tłumaczone na polski język foniczny.

Spotkanie było podzielone na 6 problemów/zagadnień:

1. Dostęp do instytucji i usług
2. Rynek pracy
3. Edukacja
4. Zdrowie
5. Godzenie życia zawodowego z rodzinnym
6. Głuche kobiety z innych krajów w Polsce

Uczestniczki rozmawiały o swoich doświadczeniach i barierach jakich doświadczają w każdym z tych obszarów jako głuche i słabosłyszące kobiety. Poniżej sygnalizowane przez nie problemy.

1. Dostęp do instytucji i usług
 - Brak tłumaczy i wideotłumaczy w urzędach
 - Urzędnicy piszą na kartkach
 - Urzędnicy nie używają prostego języka
 - Brak prostych i jasnych instrukcji jak i gdzie załatwić sprawy
 - Trzeba się umawiać wcześniej – inne osoby nie muszą wcześniej informować, że chcą przyjść do urzędu

- Trzeba angażować osoby trzecie (rodzina, znajomi) do pomocy w załatwieniu sprawy w urzędzie-to odbiera autonomię
- Obsługa klienta jest na niskim poziomie – urzędnicy/sprzedawcy są nieuprzejmi i denerwują się, kiedy przychodzą osoby głuche, wynika to z trudności w komunikacji
- Brak informacji w języku migowym o produktach i usługach np. bankowych
- Bariera komunikacyjna w usługach: handel, restauracje – trudno coś wyjaśnić, zamówić, czasem głusi czekają dłużej niż inni klienci

2. Rynek pracy

- Pracodawcy nie mają wiedzy jak zatrudnić głuchych i jak dostosować miejsce pracy
- Pracodawcy mają duże obawy przed zatrudnieniem głuchych, tłumaczą to problemami z komunikacją
- Pracodawcy nie patrzą na doświadczenie i umiejętności głuchych tylko na ich niepełnosprawność
- Nie ma dostępności komunikacyjnej na rozmowach rekrutacyjnych
- Brak informacji zwrotnej o wynikach rekrutacji, głusi nie wiedzą, dlaczego nie dostali pracy
- Niejasna dla głuchych polityka wynagrodzeń
- Inne traktowanie pracowników słyszących i głuchych
- Urząd pracy nie pomaga głuchym znaleźć pracy, działania urzędu są pozorowane – dają nieaktualne albo nieadekwatne do doświadczenia zawodowego oferty pracy (sprzątanie)
- Oferty pracy są inne (gorsze) dla głuchych niż dla słyszących
- Lekarze medycyny pracy kierują się stereotypami i przestarzałą wiedzą na temat możliwości zatrudnienia osób głuchych

3. Edukacja

- Edukacja dzieci głuchych jest na bardzo niskim poziomie. „Jest do dupy!”

- Ośrodki kształcące głuchych w Polsce mają bardzo różny poziom nauczania. Do najlepszych trudno się dostać.
- Jeżeli szkoła jest poza miejscem zamieszkania dziecka to zgodę musi wyrazić Urząd Miasta – słyszący rodzice nie muszą mieć zgody urzędu na posłanie dziecka do wybranej szkoły.
- Nie we wszystkich szkołach dla głuchych nauczyciele migają.
- W szkołach w klasach, gdzie uczą się głuche dzieci są również dzieci słyszące z innymi niepełnosprawnościami i nauka jest prowadzona w języku fonicznym a nie PJM.
- W szkołach nie ma edukacji dwujęzycznej, głuche dzieci nie rozumieją treści, które przekazują im nauczyciele.
- Głusi rodzice słyszących dzieci uczęszczających do szkół masowych nie wiedzą co się dzieje z ich dziećmi, bo nie ma tłumacza PJM na zebraniach a chcą w nich uczestniczyć tak jak inni rodzice. Podobnie jest na wydarzeniach tematycznych organizowanych w szkołach i przedszkolach.
- Kursy doszkalające, studia podyplomowe są trudno dostępne, bo nie zapewniają tłumacza PJM
- Materiały edukacyjne są tylko w języku polskim
- Brak edukacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkołach dla głuchych

4. Zdrowie

- Brak dostępności komunikacyjnej u lekarza i w szpitalach
- Brak procedur związanych z obsługą głuchej pacjentki
- Głuche pacjentki nie mają dostępu do informacji o swoim stanie zdrowia i zastosowanym leczeniu
- Brak informacji w PJM o przysługujących prawach pacjentki, o prawach reprodukcyjnych, o procedurze in-vitro
- Brak informacji w PJM o edukacji seksualnej

5. Godzenie życia zawodowego z rodzinnym

- Głuche kobiety biorą na siebie więcej obowiązków niż mężczyźni
- Pracują na „dwa etaty”
- Zajmują się częściej niż mężczyźni gotowaniem i opieką nad dziećmi

- Zapominają o sobie, swoich potrzebach i zainteresowaniach „Nie mam już czasu”, „Już nie wiem jakie mam zainteresowania”, „Nie mam siły”
- Te które pracują mają samodzielne konta w banku, te które nie pracują mają konta wspólne z pracującymi mężami.
- Większość uczestniczek spotkania deklarowała, że decyzje finansowe są podejmowane wspólnie
- Osoby głuche w związkach mają utrudniony dostęp do terapii dla par. Trudnej zadbać o taki związek niż osobom słyszącym. „Głusi mają mniejsze szanse na uratowanie związku niż słyszący”
- Terapeuci nie znają języka migowego i środowiska głuchych, obecność tłumacza języka migowego zaburza proces terapeutyczny.
- Brak tłumaczy języka migowego w mediacjach i sprawach rozwodowych (sąd zapewnia jednego tłumacza, rekomendowane jest aby każda ze stron miała swojego)

6. Głuche kobiety z innych krajów w Polsce

Na spotkaniu nie było kobiet z innych krajów, ale Ukrainka Pani Tetiana, która od 5 lat mieszka w Polsce przysłała krótką wiadomość video na temat trudności których doświadczyła. W nagraniu opowiedziała głównie o swojej sytuacji w ciąży. Zwróciła uwagę na:

- Brak dostępności komunikacyjnej w służbie zdrowia
- Brak informacji w języku migowym o tym jakie ma prawa jako pacjentka nie z Polski.

Podsumowując największą barierą w każdym z poruszanych tematów jest oczywiście bariera komunikacyjna, kolejną brak właściwej obsługi wynikający z braku wiedzy na temat potrzeb osób głuchych i słabosłyszących oraz ze stereotypów na temat tej społeczności.

Aby poprawić sytuację kobiet głuchych w pierwszej kolejności zdaniem uczestniczek należy:

1. Zapewnić dostępność komunikacyjną u lekarza i w szpitalach

2. Zapewnić dostępność tłumacza języka migowego w placówkach edukacyjnych, gdzie przebywają słyszące dzieci głuchych rodziców/opiekunów
3. Zapewnić dostępność komunikacyjną służb: policja, straż miejska, pogotowie itp
4. Edukować instytucje rynku pracy i pracodawców jak zatrudniać osoby z niepełnosprawnością słuchu
5. Zapewnić głuchym dostęp do specjalistów zajmujących się wsparciem psychoterapeutycznym – docelowo rekomendowane jest aby kształcić osoby głuche na specjalistów w tym obszarze.

Na koniec uczestniczki zostały zapytane o to, czy ich zdaniem dalej trzeba pilnować praw kobiet i walczyć o nie?

„Ja czuję, że codziennie walczę”

„Trzeba wciąż walczyć o swoje prawa”

„Jest nierówny podział obowiązków - trzeba to zmienić”

„Nie może być tak, że to mężczyźni decydują o tym, co jest dobre dla kobiet”

„W polityce są większości mężczyźni, powinno być więcej kobiet”